

Asia: VN/8063/2025

Luonnos Hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja terveydenhuoltolain 54 ja 57 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit riittävää omaa palvelutuotantoa koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 8 §)

Kommentarer om ändringar som gäller tillräcklig egen tjänsteproduktion (8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

Ei kommenttia tähän kohtaan.

Kommentit päivystyksen palvelujen hankintaa koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 12 §)

Kommentarer om ändringarna i anskaffningen av jourtjänster (12 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

-

Kommentit hoidon tarpeen arviointia koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 12 b ja 15 §:t)

Kommentarer om ändringarna i bedömningen av vårdbehovet (12 b och 15 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

-

kommentit hyvinvointialueen velvollisuutta hankkia palveluja muualta koskevista muutoksista (terveydenhuoltolain 54 §)

Kommentarer om ändringar som gäller välfärdsområdets skyldighet att skaffa tjänster någon annanstans (54 § i hälso- och sjukvårdslagen)

Luontaishoitoalan Ammattilaiset ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitysluonnoksesta.

Yhdistys pitää myönteisenä esityksen tavoitteita purkaa monituottajuuden esteitä sekä lisätä hyvinvointialueiden mahdollisuuksia järjestää palveluja tarkoituksenmukaisesti, laadukkaasti, vaikuttavasti ja kustannustehokkaasti.

Kannatamme myös palvelujen saatavuuden parantamista sekä hyvinvointialueiden mahdollisuuksien lisäämistä hyödyntää erilaisia palveluntuottajia asiakkaiden parhaaksi.

Katsomme kuitenkin, että esityksessä jää hyödyntämättä merkittävä mahdollisuus laajentaa monituottajuutta koskemaan myös koulutettuja täydentävien ja perinteisten hoitomuotojen ammattilaisia.

Suomessa toimii tuhansia koulutettuja luontaishoitoalan ammattilaisia, joiden osaamista hyödynnetään tällä hetkellä lähes yksinomaan yksityisesti asiakkaiden omalla kustannuksella. Kansainvälisesti täydentävät ja perinteiset hoitomuodot ovat monissa maissa osa terveydenhuollon kokonaisuutta, ja myös Maailman terveysjärjestö WHO on useissa strategioissaan kannustanut jäsenvaltioita hyödyntämään näyttöön perustuvia perinteisiä ja täydentäviä hoitomuotoja osana kansallisia terveydenhuoltojärjestelmiä.

Mikäli hallituksen tavoitteena on aidosti lisätä monituottajuutta ja palvelujen vaikuttavuutta, tulisi myös täydentävien hoitomuotojen ammattilaisten mahdollisuuksia osallistua palvelutuotantoon selvittää nykyistä laajemmin.

Erityisesti terveyden edistämisessä, sairauksien ennaltaehkäisyssä, toimintakyvyn ylläpitämisessä, pitkäaikaissairaiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä kuntoutuksen täydentäjänä luontaishoitoalan osaaminen voisi tuoda lisäarvoa suomalaiselle palvelujärjestelmälle.

Pidämme myös palvelusetelien käytön kehittämistä oikeansuuntaisena. Jatkossa olisi perusteltua arvioida mahdollisuutta hyödyntää palveluseteleitä tai muita hyvinvointialueiden hyväksymiä maksusitoumuksia myös sellaisiin täydentäviin terveyspalveluihin, joiden turvallisuudesta, koulutuksesta ja laadunvarmistuksesta voidaan huolehtia asianmukaisesti. Palvelusetelin käyttö voisi nopeuttaa hoitoon pääsyä ja lyhentää hoitonoja.

Luontaishoitoalan Ammattilaiset ry esittää jatkovalmistelussa huomioitavaksi seuraavat näkökohdat:

1. Monituottajuuden laajempi hyödyntäminen

Monituottajuutta tulisi tarkastella aidosti avoimena toimintamallina, jossa myös koulutettujen täydentävien ja perinteisten hoitomuotojen ammattilaisten mahdollisuudet osallistua palvelutuotantoon arvioidaan silloin, kun heidän osaamisensa soveltuu turvallisesti terveyden edistämiseen, ennaltaehkäisyyn tai kuntoutumisen tukemiseen.

2. Asiakkaiden valinnanmahdollisuuksien lisääminen

Asiakkaiden mahdollisuuksia valita itselleen sopivia palveluja voidaan vahvistaa selvittämällä mahdollisuuksia käyttää palveluseleitä myös hyväksytyissä täydentävissä terveyspalveluissa.

3. Ennaltaehkäisyn vahvistaminen

Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon keskeiset haasteet liittyvät kroonisten sairauksien lisääntymiseen, väestön ikääntymiseen sekä henkilöstöpulaan. Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää nykyistä vahvempaa panostamista terveyden edistämiseen, sairauksien ennaltaehkäisyyn ja ihmisten omien voimavarojen tukemiseen. Täydentävät hoitomuodot voivat osaltaan tukea näiden tavoitteiden saavuttamista.

4. Kustannusvaikuttavuuden selvittäminen

Esitämme, että valtio käynnistää selvityksen koulutettujen täydentävien hoitomuotojen kustannusvaikuttavuudesta sekä niiden mahdollisuuksista täydentää julkista palvelujärjestelmää erityisesti pitkäaikaissairauksien, tuki- ja liikuntaelinongelmien, mielenterveyden tukemisen sekä kuntoutuksen alueilla.

5. Pilottihankkeet

Hyvinvointialueille tulisi mahdollistaa pilottihankkeita, joissa voidaan arvioida täydentävien hoitomuotojen hyödyntämistä osana monituottajamallia esimerkiksi elämäntapaohjauksessa, pitkäaikaissairaiden tukemisessa, kivunhallinnassa, työ- ja toimintakyvyn ylläpitämisessä sekä kuntoutuksen tukipalveluissa.

Luontaishoitoalan Ammattilaiset ry pitää hallituksen tavoitetta monituottajuuden vahvistamisesta erittäin kannatettavana. Katsomme kuitenkin, että monituottajuus toteutuu aidosti vasta, kun kaikkien asianmukaisesti koulutettujen, turvallisesti toimivien ja asiakkaiden hyvinvointia tukevien palveluntuottajien mahdollisuudet osallistua palvelujärjestelmään arvioidaan tasapuolisesti.

Suomessa on merkittävä määrä koulutettuja täydentävien hoitojen ammattilaisia, joiden osaaminen voisi tarkoituksenmukaisissa tilanteissa täydentää julkisia palveluja, vahvistaa ennaltaehkäisyä, lisätä asiakkaiden valinnanmahdollisuuksia sekä tukea sosiaali- ja terveydenhuollon kestävyttä.

Luontaishoitoalan Ammattilaiset ry toivoo, että nämä näkökohdat huomioidaan esityksen jatkovalmistelussa.

Kommentit hyvinvointialueen johtamisessa edellytettävää asiantuntemusta koskevista muutoksista (sote-järjestämislain 8 §)

Kommentarer om ändringar i den sakkunskap som krävs för ledningen av välfärdsområdet (8 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård)

-

Kommentit vastaavaa lääkäriä koskevista ehdotuksista (terveydenhuoltolain 57 §)

Kommentarer om förslagen om ansvarig läkare (57 § i hälso- och sjukvårdslagen)

-

Muut huomiot esityksestä

Andra kommentarer om propositionen

-

Wikström Anu
Luontaishoitoalan Ammattilaiset ry.